

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан соціально-гуманітарного
факультету

Оксана ГОМОТЮК
«» 33680120 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«» 33680120 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІННІОТ

Святослав ПИТЕЛЬ
«» 33680120 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
з дисципліни
«ПЕДАГОГІЧНА МЕДІАЦІЯ»

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність – 012 Дошкільна освіта

Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта

кафедра освітології і педагогіки

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	2	4	24	36	4	10	76	150	4
Заочна	2	4	8	4	-	-	138	150	5

30.08.2024

Тернопіль – 2024

Робочу програму склала к.пед.н., доцент кафедри освітології і педагогіки
Ольга ГЛАВАЦЬКА.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри освітології і педагогіки
(протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.).

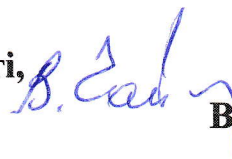
**Завідувач кафедри,
д.пед.н., професор**

Лілія РЕБУХА

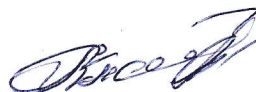
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 012 Дошкільна
освіта (протокол № 1 від 30 серпня 2024 р.).

**Голова групи забезпечення спеціальності,
д.пед.н., професор**

Володимир ЧАЙКА

**Гарант освітньої програми,
к.пед.н., доцент**

Ольга ГЛАВАЦЬКА

**СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА МЕДІАЦІЯ»**

1. Опис дисципліни «Педагогічна медіація»

<i>Дисципліна</i>	<i>Галузь знань, спеціальність, СВО</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка	Статус дисципліни нормативна Мова навчання українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність – 011 Освітні. Педагогічні науки Освітньо-професійна програма – Дошкільна освіта. Інклюзивна освіта	Рік підготовки: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i> Семестр: <i>Денна – 4</i> <i>Заочна – 4</i>
Кількість змістових модулів – 2	ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції: <i>Денна – 24 год.</i> <i>Заочна – 8 год.</i> Практичні заняття: <i>Денна – 24 год.</i> <i>Заочна – 4 год.</i>
Загальна кількість годин – 150		Самостійна робота: <i>Денна – 91 год.</i> <i>Заочна – 138 год.</i> Індивідуальна робота <i>Денна – 3 год.</i> Тренінг – 8 год.
Тижневих годин: 8, з них аудиторних – 3.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Педагогічна медіація»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Педагогічна медіація» є формування у здобувачів вищої освіти розуміння сутності медіаційної процедури та шляхів врегулювання конфлікту у професійній діяльності.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

- вивчення сутності поняття «конфлікт», його видів, стадій як предмету медіації;
- ознайомлення з етичними та законодавчими засадами надання послуги посередництва (медіації);
- ознайомлення з основними процедурами та інструментами медіації в

освітній галузі;

– формування у студентів базових знань, умінь та навичок застосування медіації у професійній діяльності.

Дисципліна «Педагогічна медіація» передбачає наявність знань із суміжних дисциплін: Вступ до спеціальності, Загальна педагогіка, Історія дошкільної педагогіки, Дошкільна педагогіка, Іноземна мова, Філософія.

2.3. Матеріально-технічне забезпечення

Технічні засоби (мультимедійне устаткування, комп'ютери), обладнання, прилади та інструменти (таблиці, дидактичні матеріали).

3. Програма навчальної дисципліни «Педагогічна медіація»

Змістовий модуль 1.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ

Тема 1. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів

Поняття «конфлікт», його види та особливості. Психологічні проблеми конфліктів. Поведінка учасників конфлікту. Ознаки конфлікту. Негативні наслідки конфліктів.

Структура конфлікту та стадії його перебігу.

Підходи до вирішення конфлікту.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 14.

Тема 2. Історичний аспект виникнення та розвитку інституту медіації

Поняття та правова природа медіації.

Посередництво як спосіб урегулювання конфліктів у країнах стародавньої цивілізації.

США як засновник медіації. Історичний аспект розвитку інституту медіації в Європі. Історичні передумови впровадження медіації в Україні. Сучасне розуміння медіаційної процедури.

Дискурс наукових досліджень поняття медіації. Теоретичні підходи науковців до визначення поняття «медіація». Основні ознаки медіації. Переваги та недоліки медіації.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 12.

Тема 3. Принципи, види та моделі медіації

Поняття принципів медіації як альтернативного способу захисту прав людини і громадянина. Основні принципи та засади медіації: добровільності, конфіденційності, нейтральності, незалежності та неупередженості медіатора, самовизначення та рівності прав сторін медіації.

Характеристика видів медіації. Пряма (безпосередня) медіація. Непряма («човникова») медіація. Класифікація медіації за сферою виникнення конфліктної ситуації.

Фасилітаційна або класична медіація, її сутність і особливості. Оціночна медіація. Медіація з однією стороною. Превентивна медіація як спосіб досягнення домовленостей, а не вирішення конфлікту.

Моделі медіації. Загальна характеристика основних моделей медіації.

Література: 1; 2; 3; 5; 8; 11.

Тема 4. Законодавче забезпечення процесу медіації

Медіація в українському праві. Загальна характеристика і основні положення Закону України «Про медіацію». Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації).

Міжнародні стандарти медіації. Європейські стандарти медіації. Конвенція ООН «Про міжнародні угоди за результатами медіації» (Сінгапурська Конвенція) від 7 серпня 2019 року.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Змістовий модуль 2.

ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕДІАЦІЇ

Тема 5. Організація здійснення та загальна характеристика стадій медіації

Загальна характеристика медіаційної процедури. Премедіація або підготовка до медіації як процес налагодження контактів зі сторонами. Етапи фази премедіації. Ознайомлення сторін спору з особливостями процедури медіації як завдання медіатора. Особливості створення атмосфери довіри. Комфорт та психологічний клімат як важлива умова медіаційної процедури.

Стадії медіації. Підготовча стадія. Збір інформації та визначення тем для обговорення. Робота з інтересами та потребами сторін. Пошук та оцінка варіантів рішення. Оформлення домовленостей. Укладання та підписання медіаційної угоди.

Постмедіація як факультативна стадія медіаційної процедури. Основні переваги постмедіаційної стадії. Основні завдання постмедіаційної стадії.

Основні правила проведення медіаційної процедури. Основні техніки медіації.

Прийоми активного слухання. Методи медіації.

Особливості практичного застосування медіації.

Література: 1; 2; 3; 5; 9; 11; 14.

Тема 6. Медіаційна угода як результат врегулювання конфлікту

Ознаки та правова природа медіаційної угоди. Зміст угоди за результатами медіації. Обов'язкові реквізити та форма медіаційної угоди. Основні умови укладання медіаційної угоди. Істотні умови медіаційної угоди.

Різновиди медіаційних угод. Медіаційне застереження як положення про можливість застосування медіації.

Література: 1; 2; 3; 5; 9; 11.

Тема 7. Учасники та сторони медіації

Медіатор як суб'єкт проведення медіації. Основні вимоги до професії медіатора. Відповідальність медіатора: види, підстави та порядок притягнення. Основні критерії психологічного профілю медіатора. Роль медіатора у процедурі медіації. Основні функції медіатора. Медіатор як менеджер процесу.

Сторони медіації. Угодоздатність як вольова характеристика сторони медіації. Особливості участі фізичної особи в медіації. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації. Основні стратегії переговорів у вирішенні конфліктів. Роль медіації» для сторін конфлікту.

Представництво інтересів сторін у медіації. Роль медіатора та учасників у процесі медіації. Роль медіатора у процедурі вирішення конфлікту.

Література: 1; 2; 3; 5; 9; 11; 14.

Тема 8. Професійна компетентність медіатора

Медіатор як професія. Поняття компетентності медіатора. Конфліктологічна компетентність медіатора. Комунікативна компетентність медіатора. Процедурна компетентність медіатора. Рефлексивна компетентність медіатора. Правова компетентність медіатора.

Техніки медіатора. Загальнолюдські емоції та емоції в діяльності медіатора. Робота з емоціями у процесі медіації.

Кваліфікаційні вимоги до медіатора.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12.

Тема 9. Етика медіаційної процедури

Етичні засади медіації. Самовизначення – фундаментальний принцип медіації. Конфлікт інтересів у медіації. Конфіденційність у професійній діяльності медіатора. Медіатор – гарант справедливості процесу медіації. Механізми саморегулювання у медіаторській спільноті.

Етичні основи професійної діяльності медіатора. Кодекс професійної етики медіаторів. Основні принципи професійної етики медіатора. Етичні аспекти винагороди та реклами діяльності медіатора. Відповідальність медіатора за порушення професійної етики.

Європейський кодекс етики медіаторів. Компетентність та призначення медіатора. Винагорода медіатора та інші витрати на проведення медіації. Маркетинг та просування послуг медіації. Незалежність і безсторонність медіатора. Обставини призупинення процедури медіації. Етичні аспекти процедури медіації та врегулювання конфлікту.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 9.

Тема 10. Медіація та медитативний підхід у сфері освіти

Особливість конфліктів у сучасному освітньому середовищі. Види конфліктів у сучасній сфері освіти. Традиційні та інноваційні засоби вирішення конфліктів у сучасній сфері освіти. Особливості конфліктної комунікації. Сценарій розвитку конфліктної ситуації в школі. Фактори, що сприяють розвитку конфліктної ситуації у процесі міжособистісної комунікації. Когнітивні, емоційні та поведінкові особливості особистості в конфліктній взаємодії. Мобінг як форма прояву конфлікту серед дітей та підлітків. Управління конфліктами у дитячому колективі. Способи вирішення конфліктів і зниження емоційно-психологічної напруги у дітей. Медіація як засіб вирішення конфліктів в учнівському середовищі. Шкільна медіація та її цілі.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12.

Тема 11. Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми

Поняття сімейної медіації та випадки її застосування.

Основні цілі, завдання та умови запровадження технології медіації у роботі з сім'єю та дітьми.

Дизайн процедури медіації у роботі з сім'єю та дітьми.

Література: 1; 3; 5; 6; 8; 12.

Тема 12. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації у заклади освіти

Актуальність створення служби порозуміння у системі освіти. Поняття «служба порозуміння у закладі освіти». Організація роботи служби порозуміння у закладі освіти.

Діяльність служби порозуміння у закладі освіти. Координація служби порозуміння. Функції супервізії діяльності служб порозуміння у закладі освіти. Моніторинг діяльності служби порозуміння закладу освіти.

Етапи моніторингу та оцінки діяльності служб порозуміння у закладі освіти.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 10.

4. Структура вивчення дисципліни «Педагогічна медіація» (денна/заочна форма навчання)

Назва теми	Кількість годин							ІРС	Тренінг	Контрольні заходи
	Лекції		Практичні заняття		Самостійна робота					
	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН	ЗФН	ДФН			
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти педагогічної медіації										
Тема 1. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів	2	1	2	-	6	12	2	5	Поточне опитування, презентації результатів виконаних завдань	
Тема 2. Історичний аспект виникнення та розвитку інституту медіації	2		2	1	6	12			Термінологічний диктант, поточне опитування, есе	
Тема 3. Принципи, види та моделі медіації	2	1	4	-	6	12			Поточне опитування	
Тема 4. Законодавче забезпечення процесу медіації	2		2	-	6	12			Поточне опитування, есе	
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти педагогічної медіації										
Тема 5. Організація здійснення та загальна характеристика стадій медіації	2	1	4	1	6	12	2	5	Поточне опитування	
Тема 6. Медіаційна угода як результат врегулювання конфлікту	2	1	2	-	6	12			Поточне опитування	
Тема 7. Зміст та організація ділових переговорів. Учасники та сторони медіації	2		2	1	6	11			Тести, поточне опитування	
Тема 8. Психологія ділового спілкування. Професійна компетентність	2	1	2	-	6	11			Тести, поточне опитування	

Тема 9. Етика медіаційної процедури	2		2	-	7	11			Поточне опитування, презентації результатів виконаних завдань
Тема 10. Медіація та медитативний підхід у сфері освіти	2	1	2	1	7	11			Поточне опитування
Тема 11. Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми	2	1	4	-	7	11			Поточне опитування
Тема 12. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації у заклади освіти	2	1	4	-	7	11			Поточне опитування,
Разом	24	8	36	4	76	138	4	10	
Підсумковий контроль	Залік								

5. Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МЕДІАЦІЇ

Практичне заняття 1

Тема 1. Медіація як альтернативний спосіб вирішення конфліктів

Мета: сформувані наукове уявлення про медіацію як альтернативний спосіб вирішення конфліктів.

Запитання для обговорення:

1. Поняття «конфлікт», його види та особливості.
2. Психологічні проблеми конфліктів.
3. Поведінка учасників конфлікту.
4. Ознаки конфлікту. Негативні наслідки конфліктів.
5. Структура конфлікту та стадії його перебігу.
6. Підходи до вирішення конфлікту.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 10.

Практичне заняття 2

Тема 2. Історичний аспект виникнення та розвитку інституту медіації

Мета: засвоїти знання про історію виникнення та розвитку інституту медіації.

Запитання для обговорення:

1. Поняття та правова природа медіації.
2. Посередництво як спосіб урегулювання конфліктів у країнах стародавньої цивілізації.
3. США як засновник медіації.
4. Історичний аспект розвитку інституту медіації в Європі.
5. Історичні передумови впровадження медіації в Україні.
6. Сучасне розуміння медіаційної процедури.
7. Теоретичні підходи науковців щодо визначення поняття «медіація».

Література: 1; 2; 3; 5; 8; 11.

Практичне заняття 3, 4

Тема 3. Принципи, види та моделі медіації

Мета: сформувані наукові знання про принципи, види та моделі медіації.

Запитання для обговорення:

1. Поняття принципів медіації як альтернативного способу захисту прав людини і громадянина.
2. Основні принципи та засади медіації.
3. Характеристика видів медіації.
4. Класифікація медіації за сферою виникнення конфліктної ситуації.
5. Фасилітаційна або класична медіація, її сутність і особливості.
6. Моделі медіації. Загальна характеристика основних моделей медіації.

Література: 3; 5; 7; 8; 9; 14.

Практичне заняття 5

Тема 4. Законодавче забезпечення процесу медіації

Мета: опанувати знання про нормативне регулювання медіації.

Запитання для обговорення:

1. Медіація в українському праві.
2. Загальна характеристика і основні положення Закону України «Про медіацію».
3. Державний стандарт соціальної послуги посередництва (медіації).
4. Міжнародні стандарти медіації.
5. Європейські стандарти медіації. Конвенція ООН «Про міжнародні угоди за результатами медіації» (Сінгапурська Конвенція) від 7 серпня 2019 року.

Література: 1; 2; 3; 5; 9; 10.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МЕДІАЦІЇ

Практичне заняття 6, 7

Тема 5. Організація здійснення та загальна характеристика стадій медіації

Мета: опанувати знання щодо організації здійснення медіації.

Запитання для обговорення:

1. Загальна характеристика медіаційної процедури.
2. Премедіація як процес налагодження контактів зі сторонами. Етапи фази премедіації.
3. Ознайомлення сторін спору з особливостями процедури медіації як завдання медіатора. Особливості створення атмосфери довіри. Комфорт та психологічний клімат як важлива умова медіаційної процедури.
4. Стадії медіації.
5. Основні правила проведення медіаційної процедури.
6. Основні техніки медіації. Прийоми активного слухання. Методи медіації.
7. Особливості практичного застосування медіації.

Література: 1; 2; 3; 5; 9; 11; 14.

Практичне заняття 8

Тема 6. Медіаційна угода як результат врегулювання конфлікту

Мета: засвоїти знання про укладання медіаційної угоди як результату врегулювання конфлікту.

Запитання для обговорення:

1. Ознаки та правова природа медіаційної угоди.
2. Зміст угоди за результатами медіації.
3. Основні умови укладення медіаційної угоди. Істотні умови медіаційної угоди.
4. Різновиди медіаційних угод.
5. Медіаційне застереження як положення про можливість застосування медіації.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12.

Практичне заняття 9

Тема 7. Учасники та сторони медіації

Мета: ознайомити студентів із учасниками та сторонами медіації.

Запитання для обговорення:

1. Медіатор як суб'єкт проведення медіації. Основні вимоги до професії медіатора.
2. Основні критерії психологічного профілю медіатора. Роль медіатора у процедурі медіації. Основні функції медіатора. Медіатор як менеджер процесу.
3. Сторони медіації. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації.
4. Основні стратегії переговорів у вирішенні конфліктів. Роль медіації» для сторін конфлікту.
5. Представництво інтересів сторін у медіації. Роль медіатора та учасників у процесі медіації. Роль медіатора у процедурі вирішення конфлікту.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 9.

Практичне заняття 10

Тема 8. Професійна компетентність медіатора

Мета: систематизувати знання щодо професійної компетентності медіатора.

Запитання для обговорення:

1. Медіатор як професія.
2. Поняття компетентності медіатора.
3. Техніки медіатора. Загальнолюдські емоції та емоції в діяльності медіатора. Робота з емоціями у процесі медіації.
4. Кваліфікаційні вимоги до медіатора.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 12; 15.

Практичне заняття 11

Тема 9. Етика медіаційної процедури

Мета: ознайомити студентів із етикою медіаційної процедури.

Запитання для обговорення:

1. Етичні засади медіації.
2. Конфлікт інтересів у медіації.
3. Механізми саморегулювання у медіаторській спільноті.
4. Етичні основи професійної діяльності медіатора.

5. Кодекс професійної етики медіаторів. Основні принципи професійної етики медіатора.

6. Етичні аспекти винагороди та реклами діяльності медіатора. Відповідальність медіатора за порушення професійної етики.

7. Європейський кодекс етики медіаторів.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 10; 14.

Практичне заняття 12

Тема 10. Медіація та медитативний підхід у сфері освіти

Мета: засвоїти знання щодо медіації у сфері освіти.

Запитання для обговорення:

1. Особливість конфліктів у сучасному освітньому середовищі. Види конфліктів у сучасній сфері освіти.

2. Традиційні та інноваційні засоби вирішення конфліктів у сучасній сфері освіти.

3. Особливості конфліктної комунікації. Сценарій розвитку конфліктної ситуації в школі.

4. Фактори, що сприяють розвитку конфліктної ситуації у процесі міжособистісної комунікації.

5. Мобінг як форма прояву конфлікту серед дітей та підлітків. Управління конфліктами у дитячому колективі.

6. Способи вирішення конфліктів і зниження емоційно-психологічної напруги у дітей.

7. Медіація як засіб вирішення конфліктів в учнівському середовищі. Шкільна медіація та її цілі.

Література: 1; 4; 5; 6; 9; 11.

Практичне заняття 13, 14

Тема 11. Технологічний аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми

Мета: ознайомити студентів із технологіями аспект здійснення медіації з сім'єю та дітьми.

Запитання для обговорення:

1. Поняття сімейної медіації та випадки її застосування.

2. Основні цілі, завдання та умови запровадження технології медіації у роботі з сім'єю та дітьми.

3. Дизайн процедури медіації у роботі з сім'єю та дітьми.

Література: 1; 2; 5; 8; 10; 12.

Практичне заняття 15, 16

Тема 12. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації у заклади освіти

Мета: ознайомити студентів із необхідністю створення системи служб порозуміння для впровадження медіації у заклади освіти.

Запитання для обговорення:

1. Актуальність створення служби порозуміння у системі освіти. Поняття «служба порозуміння у закладі освіти».

2. Організація роботи служби порозуміння у закладі освіти.
3. Координація служби порозуміння. Функції супервізії діяльності служб порозуміння у закладі освіти.
4. Моніторинг діяльності служби порозуміння закладу освіти. Етапи моніторингу та оцінки діяльності служб порозуміння у закладі освіти.

Література: 1; 4; 5; 7; 8; 10.

7. Самостійна робота

Самостійна робота є основним засобом засвоєння здобувачами навчального матеріалу в позааудиторний час без участі викладача. Обсяг і зміст самостійної роботи визначається робочою програмою та робочим планом в межах встановленого обсягу годин із навчальної дисципліни, методичними вказівками викладача. Самостійна робота здобувача забезпечується системою навчально-методичних засобів: конспектами лекцій, підручниками, навчальними та методичними посібниками, монографічною літературою і періодикою.

Навчальний матеріал, передбачений навчальним планом для засвоєння здобувачем в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять. Викладач проводить діагностику якості самостійної роботи здобувача на індивідуальних заняттях (консультаціях). Вони проводяться в позааудиторний час за окремим графіком, складеним кафедрою.

Завдання виконує кожен здобувач шляхом підготовки творчої роботи у вигляді реферату з презентацією згідно із рекомендованою тематикою поданою нижче (тему студент обирає відповідно до свого порядкового номера в журналі). Реферат – це завершена теоретична робота з конкретної проблематики (теми) в межах навчальної програми курсу. Реферат виконується здобувачем самостійно при консультуванні викладачем. Оформляється за стандартним зразком і подається викладачу за два тижні до екзамену. Захист завдання шляхом усного звіту здобувача з підготовкою та оформлення презентації.

Методичні вказівки щодо оформлення та написання творчої роботи з дисципліни

Перед написанням творчої роботи з конкретної теми курсу необхідно опрацювати наукову літературу, осмислити прочитане і викласти власні думки щодо порушеної проблеми.

Обсяг: 10 сторінок (формат А-4).

Структура та особливості викладу матеріалу

Вступ. Обов'язково виділити предмет опису, обґрунтувати актуальність теми. Обсяг вступу – 1 сторінка.

Основна частина. Матеріал, який викладається, необхідно обґрунтовано реферувати. Цитований матеріал в основній частині, незалежно від форми цитування – дослівного (в лапках), світоглядно-змістового (своїми словами з зазначенням авторства матеріалу, який використовується), не повинен перевершувати 30% реферату.

Загальний обсяг основної частини становить приблизно 7-8 сторінок.

Висновки. Чіткість, точність, лаконічність висновків. Узагальнення і резюмування основних питань теми. Конкретні висновки можна нумерувати.

Список використаної літератури. Укладається за алфавітним порядком мовою оригіналу з усіма вихідними даними.

Робота повинна бути набрана на комп'ютері та видрукувана на принтері (електронні версії не приймаються).

Параметри: версія WORD, шрифт – 14 кегель, у рядку 60-65 знаків. Сторінки повинні мати відповідні поля та нумерацію: зліва – 30 мм; справа – 10 мм; зверху та знизу – 20 мм.

Тематика рефератів

1. Конфлікт і медіація.
2. Поняття, сутність, види та функції конфлікту.
3. Структура конфлікту.
4. Стадії розвитку конфлікту.
5. Сутність та поняття медіації.
6. Принципи та процедура медіації в сфері освіти.
7. Види, моделі та техніки медіації.
8. Психологія в медіації.
9. Медіація у сфері освітніх відносин.
10. Переговорна позиція під час вирішення конфлікту та проведення медіації.
11. Критичний аналіз умов конфлікту та способів підтримання миру.
12. Проектування дослідження аспектів сучасних педагогічних конфліктів.
13. Сучасні теорії конфлікту та моделі медіації до аналізу педагогічних конфліктів.
14. Підходи до вирішення освітніх конфліктів.
15. Конфлікти в навчальних закладах.
16. Шляхи вирішення конфліктів у навчальному середовищі.
17. Комунікативні навички медіатора.
18. Методичне забезпечення впровадження медіації.
19. Історія розвитку інституту медіації.
20. Медіація в освіті.
21. Етичні аспекти процедури медіації та врегулювання конфлікту.
22. Конфліктологічна компетентність медіатора.
23. Морально-психологічні умови участі сторони в медіації.
24. Особливості правового статусу суб'єкта владних повноважень як сторони медіації.
25. Медіатор як суб'єкт проведення медіації, його правовий статус.
26. Умови і порядок виконання угоди, укладеної за результатами медіації.
27. Комфорт та психологічний клімат як важлива умова медіаційної процедури.
28. Загальна характеристика і основні положення Закону України «Про медіацію».
29. Фасилітаційна медіація, її сутність і особливості.
30. Зміст та значення принципу самовизначення сторін медіації.

8. Тренінг з дисципліни «Педагогічна медіація»

Завдання для проведення тренінгу (на вибір студента).

Розробка цих завдань допоможуть здобувачам освіти бакалаврського рівня не тільки теоретично, а й практично реалізувати знання з курсу «Педагогічна медіація». Виконання завдання студенти представляють у письмовому звіті або у вигляді презентації з результатами аналізу.

Завдання 1. Як протистояти булінгу?

Теоретична частина. Визначення поняття «булінг». Види і ознаки булінгу. Булінг в учнівському середовищі. Куди звертатись, якщо учень опинився або став свідком ситуації булінгу.

Практична частина. Підібрати вправи на формування здатності протистояти булінгу. Розробити путівник для учнів «Поради як уникнути булінгу». Створити порадики «Куди звертатись, якщо Ви опинились або стали свідками ситуації булінгу».

Завдання 2. Я будує мир.

Теоретична частина. Визначення поняття «мир» та «миробудування». В чому цінність миру. Хто розбудовує мир. Які потрібні навички для миробудування. Участь жінок і дітей у розв'язанні конфліктів та миробудуванні.

Практична частина. Розробити «Портрет учня/учениці миротворця». Підібрати вправи на розуміння поняття «мир», усвідомлення власної значущості у розбудові миру.

Завдання 3. Конфлікт в житті людини.

Теоретична частина. Визначення поняття «конфлікт». Причини конфліктів. Учасники конфліктів. Наслідки конфліктів.

Практична частина. Розробити, підібрати вправи на усвідомлення конфлікту як важливої та невід'ємної частини життя особистості. Розробити путівник для учнів «Життя без конфліктів».

Завдання 4. Медіація та її переваги.

Теоретична частина. Визначення поняття «діалог». Особливості медіації. Принципи медіації: добровільність, неупередженість та нейтральність, конфіденційність, розподіл відповідальності. Специфіка фасилітації. Вирішення конфліктів.

Практична частина. Розробити, підібрати вправи на формування уявлення про місце медіації серед інших відновних практик та її переваги.

Завдання 5. Популяризуємо медіацію та службу порозуміння.

Теоретична частина. Що таке служба порозуміння. Склад служби порозуміння. Як регламентується створення служби порозуміння. План роботи служби порозуміння. Хто такий і що робить координатор. Як відбувається співпраця з усіма учасниками освітнього процесу. Алгоритм діяльності служби порозуміння. План інформаційно-просвітницької кампанії з популяризація медіації та служби порозуміння.

Практична частина. Розробити путівник для учнів «Кроки порозуміння». Дослідити і представити різні формати популяризації медіації та служби порозуміння. Розробити міні-проект «Наша служба порозуміння».

Завдання 6. Інноваційні методи відновних практик.

Теоретична частина. Сучасні методи медіації. Інноваційний досвід впровадження відновних практик в закладах освіти.

Практична частина. Опрацювання методів, технологій, видів медіації.

Розробити рекомендації «Сучасні вимоги до медіаторів». Розробити, підібрати вправи на оволодіння техніками відновних практик.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Педагогічна медіація» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- розв'язування тестових завдань;
- завдання на конструювання оптимального набору понять і категорій власного дослідження;
- поточне опитування;
- вирішення проблемних запитань;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- реферати;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Педагогічна медіація» визначається як середньозважена величина, відповідно до питомої ваги кожної складової залікового кредиту.

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20 %	20 %	20 %	20 %	5 %	15%
<i>Поточне оцінювання*</i>	<i>Модульний контроль**</i>	<i>Поточне оцінювання*</i>	<i>Модульний контроль*</i>	<i>Тренінг</i>	<i>Самостійна робота</i>
Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 1-4).	Середнє арифметичне з оцінок отриманих під час опитування на кожному практичному занятті.	Модульна контрольна робота (теми 5-12).	Оцінка за виконане завдання	Оцінка за виконане завдання

Примітка:

* Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих під час занять (здобувач має бути оцінений кожного практичного заняття). Пропуски практичних занять обов'язково відпрацьовуються в години консультацій, в іншому випадку вони вважаються оцінкою «0» та враховуються при визначенні середнього арифметичного балу. Для здобувачів, які навчаються за індивідуальним графіком, поточне оцінювання проводиться під час консультацій та шляхом виконання завдань в системі Moodle.

** Модульна контрольна робота проводиться у вигляді письмової роботи і складається з двох частин: тестові завдання (10 тестів по 10 балів) та теоретичне питання. Оцінка за модульну контрольну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок отриманих за виконання модульних завдань.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Максимальна оцінка за виконане завдання становить **100 балів** і

виставляється при дотриманні усіх встановлених вимог.

<i>№ з/п</i>	<i>Вимоги</i>	<i>Бали</i>
1.	Зовнішній вигляд і оформлення.	5
2.	Виконання з використанням комп'ютерної техніки, дотримання обсягу і стандартів виконання (поля, міжрядковий інтервал, нумерація сторінок, вид і розмір).	10
3.	Обґрунтування актуальності обраної теми.	20
4.	Відповідність змісту і завдань темі.	10
5.	Повнота висвітлення теми.	10
6.	Змістове наповнення.	20
7.	Оформлення презентації.	10
8.	Оформлення і обсяг списку використаних літературних	10
9.	Захист роботи.	5
	Разом	100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною шкалою</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

<i>№ з/п</i>	<i>Найменування</i>	<i>Номер теми</i>
1.	Мультимедійний проектор Epson EB-505 (1 шт.), рік виготовлення 2018, рік ведення в експлуатацію 2019. Екран проекційний BRYAN 2:1,5 (1шт.).	1-12

2.	Ноутбук (Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students. Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox).	1-12
3.	Фліпчарт	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Альтернативні способи вирішення спорів. За заг. ред. Ю.Д. Притики. Харків : Право, 2019. 264 с.
2. Долинська Л. В., Матяш-Заяц Л. П. Психологія конфлікту : навч. посіб. Київ : Каравела, 2019. 304 с.
3. Докаш В. І. Конфліктологія та медіація : навчальний посібник. Чернівці, Львів : Видавництво «Новий Світ – 2000», 2022. 249 с.
4. Захарчин Г.М., Винничук Р.О. Управління конфліктами : навч. посіб. 2-е вид., допов. Львів : «Львівська політехніка», 2019. 192 с.
5. Кавиліна Г. К. Конфліктологія: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти спеціальності: 012 Дошкільна освіта. Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2021. 153 с.
6. Куценко Т. Розвиток конфліктологічної компетенції вчителя в системі методичної роботи закладів загальної середньої освіти. *Освітологічний дискурс*, 2020, № 1 (28). С. 43–54.
7. Медіація у професійній діяльності: підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса : Екологія, 2019. 456 с.
8. Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. 248 с.
9. Основи медіації і конфліктології: метод. рекомендації до курсу / Укл. Н.М. Білик. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2023. 18 с.
10. Практика медіації : словник-довідник / уклад. : С.О. Гарькавець, Л.П. Волченко. Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. 128 с.
11. Рахліс В., Павленко О. Переговори і медіація : підручник для підготовки професійного переговорника. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2021. 344 с.
12. Рахліс В.Л., Павленко О.О. Переговори і медіація: навч. посіб., видання 2-ге перероблене : Херсон, Олді Плюс, 2021. 344 с.
13. Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. [Навч.-метод. посібник]. К. : ФОП Стеценко В. В. 2019. 192 с.
14. Трофименко А.В., Константинова Ю.В. Конфліктологія та теорія переговорів : навчальний посібник. Маріуполь : МДУ, 2020. 375 с.

Інформаційні ресурси

1. Кодекс етики медіатора. URL: <http://ukrmediation.com.ua/ua/about>

[center/mediator_code_of_ethics/](#)

2. Basics of Mediation: Concepts and Definitions. URL: https://peacemaker.un.org/resources/mediation-library/section?term_node_tid_depth=Mediation%20Process%20and%20Strategy

3. Шкільна служба порозуміння : досвід упровадження медіації в Луганській області : навч.- метод. посібник / упоряд.: Л. П. Волченко, В. В. Байдик, С. В. Демчук. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 104 с. <https://drive.google.com/file/d/1WGR2falRtyyRiTkFUPHkkNb7c6VmonfS/view>

4. Ліга медіаторів України. URL: <http://limu.org.ua/>

5. Шкільні служби порозуміння. URL: <http://safeschools.com.ua/about/>

6. Український центр медіації. URL: <http://ucminternational.com.ua/>

7. Орлянський В.С. Конфліктологія: Навч. посібник для вузів; Мін-во освіти і науки України, Запорізький нац. техн. ун-т. К.: Центр учбової літератури, 2007. 159 с. URL: <http://pidruchniki.com/121912.14/psihologiya/konfliktologiya>.

8. Гетті ван Гурп. Медіація однолітків. Докладний посібник з розв'язання конфліктів у наших школах. Авторський варіант перекладу книжки, виданої Українським центром порозуміння у 2006 р. URL: <http://www.ex.ua/12686710>.

9. Державний стандарт надання соціальної послуги посередництва (медіації) / ВРУ : веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16>

10. Європейський кодекс поведінки для медіаторів. URL: http://www.bassistov.org/code_of_conduct.htm.

11. Теоретичні аспекти моделювання як методу. URL: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=14308&chapter=1>